Debrecen, 1932. október 13. Csütörtök XXXVI. évfolyam 231. szám.

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY HÓRA 2.40 P. NEGYEDÉVRE 7 P. FÉLÉVRE 14 P. EGÉSZ ÉVRE 26 P. EGYES SZÁM ÁRA HÉTKÖZNAP 10, VASÁRNAP 20 F

HAJDUFÖLD

FELELŐS SZERKESZTŐ: VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA JÓZSEF KIR. HG. UTCA 16. SZ. TELEFON 23—48. KIADÓHIVATAL: KOSSUTH U. 3. FÖLDSZINT. TELEFON: 21—41.

Kulturális program

Irta: **vitéz Bessenyei Lajos dr.**

Gömbös Gyula miniszterelnök eddigi megnyilatkozásainak volt egy szépséghibája: kiányzott belőlük a közművelődési célkitüzés. Beszélt a kül-, a pénz-, a had-, a földmivelés-, a belügyről stb., de hallgatott a kulturális téren mutatkozó sok- és sokféle tennivalókról. Pedig, ha egyebünt van bai, itt is akad csőstől és ha másutt elkél egy világos fej egy elszánt akarat, egy erős kéz, akkor itt sokszorosan rá vagyunk szorulva.

Most aztán maga a kultuszminiszter szólalt meg és adott meglehetősen élesvonalu, határozott programot. Nincs itt arra elegendő hely, hogy a kultusztárca egész célkitüzését ismertessük és taglaljuk, de nehány megjegyzést mégis füzünk hozzá.

Mindenekelőtt igen jól esik az, hogy ismét egy szakember került a kultuszminiszteri székbe: egy tanár, egy kulturpolitikus. Ezért van az, hogy az egész programon elömlik a biztosságnak, az avatottságnak ama megnyugtató hangja és érzése, mely képes bizalmat és hitet ébreszteni. Ama tétel, mely kimondja, hogy a kultura nem lehet rideg függvénye a pénzbeli állapotnak, az anyagias politikának, egymagában véve is tiszteletreméltó és ha érvényesülést nyer, akkor minden elismerést is megérdemel. Az a könyörtelen financialitás, mely puszta mathematikai müveletekké zsugoritotta a közművelődés finom és érzékeny, fontos és pótolhatatlan munkáit, lehetett látszat szerint helyes budgetalkotás, de valójában vészes és végzetes nemzetrontás. Ha az uj miniszter ezt a függvényviszonyt megszünteti és öncéluvá emeli a magyar közművelődés ügyét, akkor rálép az egyedül helyes utra, amelyen járnia kell. Egyébként ez az eljárás egy szellemtörténésztől egészen természetes és szükségszerü is lenne.

A másik rendkivül örvendetes kijelentés az uj miniszter részéről az, hogy ő a régi százados intézményeket nem helyezi egy rangsorba a modern, kétes értékü létesitményekkel és nem hajlandó ezeket egyformán, „lineárisan" leépiteni. Ez t. i. igen nagy hiba volt az elment kultuszminisztertől, aki a 400 éves ref. kollégiumokat épen ugy kezelte, mint az 5 éves halbiológiai csecsemő-intézetet, talán azért, mert a nullák nem számitottak a kultuszminiszter előtt és neki a 4, vagy 400 egyre ment. Ha az uj miniszter nem akarja megtagadni történetirói multiát és szerzett érdemeit, akkor bizony tudnia kell, hogy az ősi kulturintézmények felsegitése, továbbfejlesztése, kivirágoztatása nem is említhető egy napon holmi divatszülte, agyonbecézett alkotásokkal.

A harmadik igen lényeges igéret a középiskolák reformálása. E tekintetben teljesen azt hangoztatja, amit évek óta irásban és szóban magam is hirdetek: egy alsó 4 osztályában egységes gimnáziumot, mely csak az 5-ik osztálytól felfelé válnék különféle tagozatokra és egy mezőgazdasági szakiskolát középiskolát, amit én e lap hasábjain már 12 év előtt elneveztem „agrárgimnáziumnak". Az kétségtelen, hogy a középiskolák 1924-ik évi átalakitása az 1901-ik évi porosz reform szolgai lemásolása volt és nyilvánvaló mindenki előtt, még a laikus közönségnek is, hogy ami Poroszországnak 1901-ben kellett és jó volt, az Csonkamagyarország számára 1924-ben nem felelt meg. A haladó idő ki is mutatta e reform életképtelenségét és hiába toldozzák-foldozzák azt ióformán évről-évre, nem válik az jóvá sohasem. Itt csakugyan gyökeres reform kell-jene. Ami pedig a mezőgazdaságot középiskolát illeti, a tekintetben elég arra utalni, hogy egy speciálisan agrárállamban, ahol a lakosságnak több mint 60%-a él földmivelésből, valósággal életfeltétel egy ilyen középiskola. Nem a mai typusu középiskolákra van nemzetünknek elsőrenden szüksége, hanem egy agrárgimnáziumra, amelyben a mezőgazdaság helyes alapelveit gyakorlatilag és elméletileg megtanulhatja. Ha a miniszter a középiskolák terén e két reformot megalkotja, vagyis a középiskolák mai rendjét megváltoztatja ugy, amint azt hangoztatta és a mezőgazdasági középiskolát megteremti, akkor örökre beirta nevét a magyar kultura történetébe.

Csak ezeket emeltük ki az uj kultuszminiszter programiából. Szép tervek, nagy gondolatok. Ha nem maradnak élő igéretek, hanem valóságokká formálódnak, akkor uj korszak kezdődik a mai magyar közművelődés sivár és vigasztalan területén.

A parlament minden pártja helyesli vitéz Gömbös Gyula célkitüzéseit

Küszöbön a nemzeti koncentráció megvalósulása – „Aki ma koronázást kiván, nem szolgálja sem a királyt, sem a nemzetet" – mondotta a miniszterelnök

Budapest, október 12.

A kormányprogram vitájának második napján is zsufolásig megtelt a képviselőház. A karzatokon szorongó közönség lélekzetvisszafojtva leste, hogy vitéz Gömbös Gyula nemzeti munkaprogramiához milyen megjegyzéseket fog füzni. Magyarország „graet old man"-je: gróf Apponyi Albert? A magyar politika reprezentativ államférfia, aki tudvalevőleg egyes közjogi kérdésekben vitéz Gömbössel ellentétes álláspontot van, a Ház többségének nagy lelkesedése közben kijelentette, hogy az uj kormányt szivvel-lélekkel hajlandó támogatni.

A képviselőház ülését délelőtt 10 órakor nyitotta meg Almásy elnök. Először Klebelsberg Kunó grófot parentálta el majd a Ház 107 szavazattal 42 szavazat ellenében Bessenyei Zénót választotta meg a képviselőház uj alelnökévé.

A szociáldemokraták is üdvözlik Gömböst

A vita során elsőnek Peyer Károly fejtette ki a szociáldemokrata párt álláspontját. Nagy feltünést keltettek azok a szavai, amelyeket vitéz Gömbös Gyula miniszterelnöknek a magyarországi szociáldemokrácia álláspontjának az angolokéval hasonló revideálásáról kapcsolatban mondott:

— **Magyarok vagyunk, itt élünk ezen a földön, a magyar munkásság érdekében dolgozunk és tudjuk, hogy a magyar nép boldogulása egyuttal a munkások boldogulását is jelenti.**

Helyesnek tartja, hogy miniszterelnök szabad versenyben akarja legyőzni ellenfeleit, de ezt egyenlő fegyverek mellett tegye meg. A szabadságjogok gyakorlásából nem lehet kirekeszteni senkit.

— **Ajánlom a miniszterelnöknek, hogy a most megindulo keleti jóvátételi tárgyaláson helyezkedjünk arra az álláspontra, amit Németország is elfogadott, hogy nem fizetünk reperációkat.**

„Lelkemből beszélt a miniszterelnök" – mondotta gróf Apponyi Albert

Óriási érdeklődés fogadta gróf Apponyi Albert felszólalását, aki szerint a kormány programja olyan, hogy

a Gömbös-kormányzat állandónak tekinthető.

— A miniszterelnök beszéde — mondotta — az ő nagy önérzetéből, elhatározásából önbizalmából fakadt és célkitüzéseiből sok rokonszenvet találok.

— **A választás óta egészen uj helyzet állt elő:**

olyan helyzet, amelyet nem vehetett tekintetbe a közönség a választások idején. Ilyenkor általános praksis uj választásokat elrendelni. A miniszterelnök ur ezeket a hiányokat a szebb jövőnek elénkbe állitásával tudja pótolni és

én a világért sem fogok törekedni arra, hogy elgáncsoljam őt célkitüzésének valóraváltásában.

— Szükséges, hogy a nemzeti energiákat a szebb, de reális jövő kilátásával megerősitsük lélektanilag képesitsük. Ebből a szempontból azok közé tartozom, akik leghelyesebbnek tartanák egy uj, a népakarat szabad megnyilvánulásával járó választás alapján a választóközönséghez fordulni.

Nagyhatásu beszédét e szavakkal végezte:

— **Ami a kormányelnök célkitüzéseiben foglaltatik, annak igen nagy részét rendkivül szimpatikusnak tartom. Szimpatikusnak tartom hogy a miniszterelnök ur a rádióban mondott beszédében a hangsulyt a valláserkölcsi alapra helyezte s kijelentette, hogy szükségesnek tartja a felekezeti békét és a megegyezések kölcsönös tiszteletbentartását. Lelkemből beszélt, hiszen egész életemben ezeket a célokat tüztem magam elé**

(Zajos taps és éljenzés.)

Minden pártvezér részéről nagy rokonszenv nyilatkozik meg

Apponyi Albert viharos lelkesedéssel fogadott felszólalása után Rassay Károly fejezte ki rokonszenvét a Gömbös-féle program sok célkitüzésével szemben, majd rendkivül szellemes felszólalásában Friedrich István volt miniszterelnök adott kifejezést az uj kormányprogram iránti rokonszenvének.

— Három Leviathan falatozza a

A lap ... példányt ... kapjon el.

nemzet testét: a devizapolitika, a zsidó kartell-politika és a bankpolitika. Ha a kormány nem lesz csak látszat-hatalom és legyőzi ezt a triumviratust, készséggel támogatja a kormányt.

Vázsonyi és Meskó felszólalása után Grieger Miklós a katholikusok nevében arra kérte a kormányelnököt, hogy a királykérdésben is revidiálja álláspontját.

Pallavicini György őrgróf nem helyesli, hogy a külpolitikába az uj kormány ragaszkodik a Bethlen-rezsim által követett külpolitikához. Károlyi Gyula gróf alatt a külpolitikai viszonyunk helyesen javult, azt szeretné, ha

Gömbös ott folytatná, ahol Károlyi Gyula gróf abbahagyta.

Mussolini miniszterelnöknek kétségtelenül igen nagy érdeme, hogy ő vetette fel először hivatalos helyen a reviziót, de Gömbös miniszterelnöknek nem kellett volna őt sürgönyben üdvözölni. Nekünk meg kell mutatni a külföld felé, hogy minket semmiféle nagyhatalmi érdek nem vezet, csupán nemzeti öncéluság.

Vitéz Bajcsi—Zsilinszky Endre a nemzeti radikálispárt részéről nyilatkozatot olvasott fel. A nyilatkozat hangoztatja, hogy

a kormány programja igen sok tekintetben egyezik a radikálispárt programjával.

Szilágyi Lajos belép a kormánypártba

Szilágyi Lajos teljes mértékben magáévá tette a miniszterelnök programját és **bizalommal várja a megvalósítást. Sürgős intézkedéseket kér a vetőmag, az inségmunka,** valamint az adókönnyítés terén, vetőmagot természetben is kell kölcsönadni a gazdáknak egy évi visszafizetésre.

Minden erejével, energiájával és szerény tudásával támogatni kívánja a miniszterelnököt és ezért belép az egységespártba.

Nagy taps fogadta a kormánypárton Szilágyi Lajos bejelentését. Gömbös Gyula hozzásietett és kezet szoritott vele.

Az egységes koncentráció máris megvan

Vitéz Gömbös Gyula miniszterelnök szólalt fel ezután és válaszolt a pártok szónokainak. Hivatkozott gróf Apponyi Albertre, aki megállapította, hogy programbeszédét csak akkor lehet helyesen megitélni, ha egybeveti vele a rádióban elmondott szózatát és a pártban ismertetett munkaprogramját is. Még jobb lett volna, ha nyilvánosságra hozhatná a száz pontból álló munkatervét, miután azonban az bizonyos vonatkozásban már végrehajtást is tartalmaz, meg kell tárgyalni azt a miniszter társaival. Remélli, hogy a legközelebbi jövőben nyilvánosságra hozhatja e száz pontból álló munkatervet.

— A független Magyarországnak szüksége van arra, hogy olyan közvéleménye formálódjék ki, amely nemcsak a mai kormányzatra vonatkozik, hanem esetleg generációkra.

A nemzet uj szituációk előtt áll.

A háboru utáni történelem nem tudott uj gazdasági koncepciót hozni, ma pedig a régi gazdasági egységek helyett uj kialakulásra van szükség. Külpolitikáia folytatása a gróf Bethlen István külpolitikájának, ami nem zárja ki azt, hogy azon bizonyos változtatásokat tegyenek, ha azt az ország érdeke megkivánja.

Azt lehet mondani, hogy az egységes koncentráció máris meg van. Felemelő számára az az érzés, hogy ilyen atmoszférában kezdheti meg a munkát.

Meggyőződése, hogy bizonyára beválnak maid igéretei és hogy maid vele együtt megcsináliák a végleges koncentrációt.

Kifogásolták, hogy nem emlékezett meg a királykérdésről. Tudatosan tette ezt, egyrészt mert nem keresi az ellentéteket, másrészt mert nem talália aktuálisnak ezt a kérdést.

Aki ma koronázást kiván, nem szolgálja sem a királyt, sem a Koronát, sem a nemzetet

Amennyiben a kérdés aktuális lesz, szintén és becsületesen fognak egymással szembenáliani, most azonban nem kiván ezzel a kérdéssel foglalkozni.

Elérkezett a tettek kora

Áttérve a gazdasági kérdésekre, kijelentette, hogy nem járulhat hozzá az általános moratóriumhoz, mert ez a gazdasági élet azonnali összeomlásához vezetne.

A miniszterelnök ezután óva intett attól, hogy akár kisgazdavonatkozásban is osztálypolitikát szitsunk.

Hivatkozott Nagyatádi Szabó Istvánra, aki amikor a népszerüség tetőfokán állott, nem használta azt ki, hanem guvernamentális alapokra helyezkedett. Nagyatádi Szabó István mondta neki egyszer:

„Ha én egyszer meghalok, Gyula fiam ügyeli a parasztra, hogy bai ne legyen velük!"

Ehez a kivánsághoz ragaszkodik és a magyar kisgazdákat nem hagyja el sohse. (Taps.) A felszólalók tetteket kértek tőle. A felsőházi bemutatkozás után megkezdődik a csendes munka, de azt is bejelenti hogy végigjária az országot, mert ezt kötelességének tarta. Meg van győződve arról, hogyha sikerül a pszichológiai egységet helyreállitani akkor cselekedetének sikerét is el fogiák ismerni. (Felkiáltások: Adia Isten!)

Vitéz Gömbös Gyula nagy tetszéssel fogadott felszólalása után az ülés délután fél hat órakor véget ért.

PREMIER MA! VIGSZINHÁZ PREMIER MA!

A CSÓK ATTASÉ

Vidám operett egy hercegről, aki folyton a nők ellen indul rohamra.

Eggert Márta, Max Hansen, Slezák Leo, Albert Paulig.

Véres verekedés volt két sebesülttel szerdán este a Téglavetőben

Valóságos háboru, de legalább is egy kisebb méretü csata zajlott le szerdán este a Téglavető Gödrök-köz nevü részén. Szecskó János Targoncás utca 61. szám alatt lakó 23 éves napszámos Erdei Sándor munkanélkülivel a korcsmában mulatozott, majd nyolc óra tájban hazafelé indultak. Utközben összeszólalkoztak, de verekedésre ekkor még nem került sor. Szecskó épen vacsorázni kezdett, amikor Erdei Sándor öttagu családjával megjelent nála és ütlegelni kezdték a védtelen embert. A verekedés nem kis zajt okozott, amire a szomszédok összecsődültek és maguk is bekapcsolódtak a verekedésbe. Fél-téglákkal kezdtek dobálózni.

A verekedésbe belekeveredett Antal Gáspárné is, aki Szecskót egy fél téglával, ugy megdobta, hogy annak fején 3 centiméteres szakadás keletkezett, amelyből ömlött a vér, homlokán pedig nagy daganat keletkezett az ütésektől. Az általános verekedésben Antalnét is több ködobás érte, aminek következtében egy foga kitört, arcán és orrán pedig több zuzódást szenvedett.

A sebesültek egyrészét a mentők kötözték be, mig a könnyebben sebesültek nem mertek jelentkezni.

„A magyar kisiparosságot az egyik legkonzervatívebb nemzetfenntartó elemnek tartom"

— mondotta vitéz Gömbös Gyula a kisiparosok kongresszusán

Budapest, október 12.

Az Iparosok Országos Szövetségének rendezésében Magyarország kisiparosai és kézművesei tegnap tartották nagygyülésüket a Vigadóban. A gyülésen megjelent vitéz Gömbös Gyula miniszterelnök és Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter. A miniszterelnök az iparosokhoz a következő szavakat intézte:

— Magyar testvéreim! A magyar kisiparosság ügyével nem ma és nem tegnap, hanem sokkal régibb idő óta foglalkoztam.

A magyar kisiparosságnak politikai jelentőségét ott látom, hogy az egyik legkonzervatívebb nemzetfenntartó elemnek tartom.

— Meggyőződtem arról, hogy a kisiparosságban annyi erő, annyi becsület van, hogy nekem kötelességem ezt az erőt és becsületet és azt a fantáziát, amely megnyilvánul az önök munkáiában, megerősiteni és — hogy ugy fejezzem ki magamat — rendszerbe foglalnom. (Zajos élienzés és taps.)

— Általában az a nézetem, hogy a kisiparosság és a kézművesség azért nem tudott eddig erőteliesebben produkálni, mert szervezettségében nem mutatkozott meg az egység.

— Ugy van! Ugy van! — kiáltják minden oldalról.

— Szervezettség nélkül pedig nézetem szerint nincs megoldás.

— Feladatom megismerni a bajokat és azokon segiteni. Amikor elindultam ide, tettem azért, mert

én és kormányom barátságot és szeretetet akar mutatni a kisiparossággal szemben.

— Felszólitom a vezetőséget, fáradianak el a kereskedelmi miniszter urhoz, táriák fel összes kivánságaikat és amennyiben realizálhatók azok, azonnal fogok cselekedni.

— A gazdasági életben nem lehet ugyan máról holnapra ugrásokat tenni, de legyenek meggyőződve, hogyha hazamennek falvaikba, műhelyeikbe és kezükve veszik szerszámaikat:

egy ember őrködik a sorsuk felett, mert ez az ember az egész nemzet felett őrködik

Szinte falrengető tapsorkán tört ki a miniszterelnök beszéde után, maid Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter emelkedett szólásra.

A kereskedelemügyi miniszter nagyhatásu felszólalásában foglalkozott az iparosság bajaival.

— A kisiparnak legnagyobb hibáiát — mondotta — abban látom, hogy nem egységes. Óva intem a kisiparosságot, hogy ne azonnal vária minden kivánságának teljesitését, hanem

ami lehetséges, azt bürokráciamentesen meg fogja csinálni a kormány.

Azért tesszük ezt, mert a polgári erényekben ékeskedő férfiak számát akariuk emelni és az ehhez szükséges anyagot a kisiparosságban találiuk meg.

A nagygyülésen jelenvoltak ugy vitéz Gömbös Gyulát, mint Fabinyi minisztert szünni nem akaró lelkes élienzésben részesitették.

39-es bajtársi összejövetel

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

A 39-es bajtársi szövetség szerdán este megbeszélést tartott a Korona-vendéglőben, amelyen nagy számban jelentek meg a bajtársak. Az összejövetel foglalkozott az október 16-án rendezendő Hajdunapon való részvétellel és elhatározta, felkéri a bajtársakat, hogy reggel 8 órakor a Pavillon-laktanya előtt gyülekezzenek. Aki ebben akadályozva lenne, háromnegyed 10 órakor a Kollégium Füvészkert utcai sarkán gyülekezzék. Az ezrednap alkalmával 10 filléres áron 39-es ezredjelvény árusitását vették tervbe, amely a gyülekező helyen fog árusittatni. Az ünnepségek lezajlása után a 39-esek a vitéz Nánássy-féle Korona vendéglőben barátságos összejövetelt és áldomást tartanak.

Hóman Bálintot megoperálták

Budapest, október 12.

Hóman Bálint kultuszminiszter a tegnapi nap folyamán kisebb szájüdeg operáción esett át ugy, hogy ma nem volt hivatalában. — Előreláthatólag egészségi állapota holnapra már javulni fog, azonban orvosai tanácsára, még nem hagyhatja el lakását.

Gyümölcsfák

gazdasági haszonfák jutányos áron kaphatók Debrecen szab. kir. város faiskolájában

Nagyerdő 15.

Városház udvar.

Faiskola: Böszörményi-ut

Száraz, csapadékban szegény vidéken az őszi ültetés a legajánlatosabb

Az utadó alapján fogják kivetni a burkolási járulékot

A jobboldali városatyák évek óta hangoztatott álláspontja győzött a közgyülésen

(A Debreceni Ujság tudósitójától) A városi közgyülésen szerdán délelőtt órákhosszat tartó vitát idézett elő a burkolási költségek ügye. Borsos József müszaki tanácsos előadta, hogy 1924. óta 8,830.000 pengő értékü burkolást végeztetett a város s a régebbi szabályrendelet szerint a háztulajdonosok az első épitési övezetben 50 százalékkal járultak hozzá a költségekhez A hozzájárulás azonban csak papiron volt ennyi, mert tulajdonképpen a háztulajdonosok csak

37 százalékot fizettek és 63 százalékot a házipénztár viselt.

A burkolási szabályrendelet módositására kiküldött bizottság azt javasolta, hogy a százalékos rendszer szüntessék meg és helyett az utadó után vessék ki a burkolási költségeket. A város házipénztára által előlegezett több, mint két és félmillió pengőnyi összeget egyelőre nem veszik számitásba, mert azt csak később, jobb idők jöttén vetik ki a háztulajdonosokra. Most egyelőre több, mint 5 és félmillió pengő amortizálása szükséges. Ezt az összeget 15 évre elosztva, ugy szedik be, hogy az évi annuitás 554.000 pengő lesz, ami az utadóalapnak 19 százalékával egyenlő.

Borsoss József rámutatott arra is, hogy a kisgyülés a százalékos rendszer fenntartása mellett foglalt állást, olyformán, hogy a belsőségi forgalmas utvonalakon 20, a kertségi főbb utvonalakon 40, a kertségi mellékutcákon pedig 60 százalék burkolási hozzájárulást fizessenek a háztulajdonosok.

Öngyilkosságok a magas burkolási terhek miatt

Az első felszólaló Csomor Gyula volt, aki azt hangoztatta, hogy az első burkolási szabályrendelet megalkotásakor senki sem tudta, hogy milyen nagy terhet jelentenek a burkolási költségek. A kisebb háztulajdonosok tönkrementek a rájuk rótt nagy terhek miatt.

Három vagy négy ember öngyilkos is lett.

Felkiáltások: Nem azért!

Mester Lajos: De igenis azért!

Csomor Gyula: Az előkészitő bizottság a százalékos rendszer felfüggesztését javasolja. Csodálatos, hogy mi történt a kisgyülésben, amely másként határozott. A városban

ujra nagy a rémület, hogy megmarad a százalékos rendszer.

A kérdést ugy kell rendezni, hogy ne történjenek ujabb öngyilkosságok, vagy még ennél is rosszabb dolgok.

Gombosi Zoltán: Vigyázat! Statárium van!

Csomor Gyula nagy derültséget keltve, azt javasolta, hogy a burkolási költségeket ugy hajtsák be, — mondjuk ötven név alatt —, hogy senkire semmi teher ne származzék.

A polgármester magáévá teszi a jobboldal javaslatát

Vásáry István polgármester: Senki sem várhatja azt, hogy a közmunkákat ingyen szállitsák és a közmüveket ingyen kapja meg. Ma is fenntartja azt az elvi álláspontját, hogy nem igazságos dolog a burkolási költségeket közadóba kivetni. Mután azonban a kertségek képviselői hajlandók voltak ehez a megoldáshoz hozzájárulni, maga részéről is beleegyezik abba, hogy az utadó alapján vessék ki a burkolási költségeket.

Mester Lajos legelsősorban köszönetet mond a polgármesternek, hogy hozzájárul a burkolási költségek rendszerének megváltoztatásához. Ezt a megoldást, amely a jobboldal álláspontja volt, már 1924. óta, nagyon igazságosnak tartja. Rosszalja a kisgyülés felfogását, amely a százalékos rendszer mellett nyilatkozott meg. A százalékos rendszer miatt négy ember lett öngyilkos. Ezek, mikor kivetették rájuk a nagy költségeket, elővették a kötelet és felakasztották magukat.

Suhajda Béla azt kérdezi a polgármestertől, hogy mi lesz azokkal, akik már befizették a burkolási költségeket.

Dr. Vásáry István: Javukra irjuk!

Az adómentes házak után is fizetni kell

Zöld Aladár módositó javaslatot terjeszt elő, olyan értelemben, hogy a burkolási költségeket az utadó alapján vessék ki, de az eszményi házadó figyelembevételével. Igy aztán az uj házak után is meg kell fizetni a burkolási járulékot.

Sárkadi István azt javasolta, hogy a „pógárság" terheinek leszállitása érdekében el kéne adni a régi bábaképezdét.

Mellau Márton kifejtette, hogy Zöld Aladár indítványa nem méltányos, mert az uj házak után azért adtak adómentességet, hogy a város épüljön, fejlődjék és további épitkezések történjenek. Elvben helyesnek látszik ugyan Zöld Aladár elgondolása, azonban figyelembe kell venni, hogy az uj házakat igen magas kamatozásu épitési kölcsönök terhelik és az uj házak nem birják el a burkolási járulékot.

Fényes javaslata, a törvénnyel ellenkezik

Vásáry István polgármester: Zöld Aladár indítványa nem jelent ujabb terhet, mert hiszen a burkolási költséget, ha százalékos alapon, de eddig is fizetni kellett az adómentes uj házak tulajdonosainak is.

Bakóczy László felszólalása után Fényes Jenő azt javasolta, hogy minél szélesebb rétegekre terjesszék ki a burkolási költségeket. Ezért meg kell adóztatni a szolgálati illetmények után járó keresetí adóalapot is, vagyis a tisztviselői és magántisztviselői fizetéseket is.

Balla Bertalan tanácsnok rámutatott arra, hogy a törvény értelmében a szolgálati illetmények után járó keresetí adóra semmiféle pótlékot kivetni nem lehet.

Vásáry István polgármester erélyesen hangoztatta, hogy törvényes akadálya van annak, hogy Fényes Jenő indítványát elfogadják.

Tervey Tamás felszólalása

A következő felszólaló Tervey Tamás volt, aki 1924. óta küzdött a burkolási járulékok uj rendszere érdekében és a jobboldal élén elsőnek követelte, hogy a százalékos rendszer helyett az utadó alapján vessék ki a burkolási járulékot.

Beszéde elején hangoztatta, hogy azt az eszmét, amely most a tárgyalás anyagát képezi, már 1924-ben ők kezdték propagálni. Akkor azonban nem sikerült annak keresztülvitele. Nagy örömére szolgál, hogy most ezt az eszmét a polgármester is magáévá tette és igy az igazságos hozzájárulás fog érvényesülni. Azokban a bizottságokban, amelyek a kivetési alapról tárgyaltak, szintén felvetődött az az eszme, hogy a legszélesebb méretü kivetés történjék. Azonban már akkor meggyőződtek róla, hogy Fényes javaslata értelmében nem lehet megcsinálni a kivetést, mert az törvénybe ütközik. Kéri Fényest, vonja vissza indítványát, mert ha azt megszavaznák, a közgyülés határozata nem emelkedne jogerőre.

A polgármester és Balogh István vitája

Balogh István arról beszélt ezután, hogy a kisgyülés jóhiszeműen fogadta el a százalékos rendszert.

Vásáry István Balogh István egyik megjegyzésére reflektálva, kijelentette, hogy ezt az ügyet nem lehet aszerint intézni, hogy mint kedvezőbb egyes háztulajdonosoknak. Ha azok, akik a százalékos rendszert propagálták, néhányan rájöttek, hogy igy többet kell fizetniök, viseljék tettüknek konzekvenciáját.

Báró Vay László főispán ezután szavazásra tette fel a kérdést, amelynek során a közgyülés nagy többsége a jobboldal által felvetett gondolatot tette magáévá és megszavazta az előkészitő bizottság javaslatát, amely szerint a burkolási költségeket az utadó alapján vetik ki. Megszavazták Zöld Aladár kiegészitő javaslatát is, s ezzel a hosszu burkolási vita véget ért.

Fényes Jenő javaslatát, — mivel az a törvénnyel ellentétben állott, nem is tette fel szavazásra a főispán.

A m. kir. Bocskay István hajduezred nagyszabásu ezrednapot rendez vasárnap, az álmosdi csata évfordulóján

(A Debreceni Ujság tudósitójától.) A debreceni m. kir. Bocskay István 11. hajduezred 16-ikán, vasárnap, az álmosdi csata évfordulója alkalmával nagyszabásu ünnepélyt rendez.

Az ünnepély sorrendje a következő: Szombaton, 15-én este 6—8 óráig zenés takarodó és szerenád a főispánnál, polgármesternél, vegyesdandárparancsnoknál. Fél 9 órakor diszelőadás a Csokonai szinházban. Szinre kerül a Tüzek az éjszakában. Előadás előtt Batáry Imre zászlós szaval. Az első felvonás után Móricz Pál iró, a Magyarság munkatársa előadást tart a hajdukról.

Az ezrednap programja

Vasárnap, 16-án reggel 6 órakor zenés ébresztő. Fél 8 óráig 8 óráig az öreg hajduk (3-as honvédek, 39-esek, 3-as népfölkelők) gyülekezése volt laktanyában 8—9 óráig vallásfelekezetek szerinti istentiszteletek a református Nagytemplomban és az Attila téri görög katholikus templomban. 9—10 óra között gyülekezés a Bocskay-szobor előtt, elhelyezkedés és fogadás.

Ünnepély a Bocskay-szobornál

Pontosan tiz órakor kezdődik az ünnepély a következő müsorral: 1. Himnusz. 2. A Vitézi Énekkar énekel. 3. Vályi Nagy Géza „Bocskay" ódáját szavalja Batáry Imre zászlós. 4. A szobor megkoszoruzása. 5. Diszmenet.

A haidulaktanya előtt

11 órakor ünnepély a Hajdulaktanya előtt. 1. Himnusz. 2. A Vitézi Énekkar énekel. 3. Ezredparancsnok beszéde. 4. Magyar hiszekegy. 5. Kádár Gyula százados méltatja a nap történelmi jelentőségét. 6. Ujoncok eskütétele. 7. Batáry Imre zászlós szaval. 8. Vitéz dr Bessenyei Lajos beszél. 9. Szózat.

Ünnep után a Bocskay-szoba megtekintése.

Délben 1 órakor ünnepi diszebéd az Arany Bika Bocskay-termében és a Hajdu-laktanyában.

Arany János halálának ötven éves fordulóján emlékünnepet rendez a Debreceni Ady Társaság

Vasárnap este a Déri muzeumban lesz az irodalmi est

Hirt adtunk már arról, hogy a Debreceni Ady Társaság október 16-án, vasárnap este fél 6 órai kezdettel a Déri-muzeum előadótermében irodalmi ünnepélyt tart. Ez alkalommal Arany János halálának ötven éves fordulójáról emlékezik meg a Társaság. Október második felében lesz ugyanis ötven éves fordulója annak, hogy Arany János, a magyar költői géniusz egyik legnagyobb, de talán legtipikusabb megtestesitője hatvanöt éves korában meghalt. Az irodalmi est müsora méltóan idézi Debrecen város irodalompártoló közönsége elé Arany János költői alakját és munkásságát.

Az emlékünnepély, — amelyet belépődij nélkül rendeznek meg — eredeti szempontok szerint idézi a nagy költő alakját. Ady Lajos elnöki megnyitójában fog beszélni az ötven éve halott Arany Jánosról. Gulyás Pál „Arany a modern irodalmon át", Kardos László „Arany formamüvészete", Kardos Pál „A naturalista Arany", Juhász Géza pedig „A romantikus Arany" cimen értekezik. Az előadók mindegyike jólismert értékes és élvezetes szereplője az irodalmi előadásoknak. A tanulmányok illusztrálására a müsor keretében Kertész Dániel előadóművész Arany három kevésbé ismert, de örökértékü versét szavalja el.

TANÁROK

és tanitók, felelősségteljes, idegölő munkájuk fáradalmait, jó rádiózene mellett hamarabb kipihenhetik. Rádióra ma már mindenkinek szüksége van. Próbálja meg a 3+1 lámpás, 7037-es Orion rádiót.

Gyártja: ORION IZZÓLÁMPAGYÁR.

A Népszerű Főiskola a revizió szolgálatában

A tudományegyetem Népszerű Főiskolai Tanfolyama, amely dr. Darkó Jenő egyetemi professzor vezetése alatt dicséretes kulturmunkát végez Debrecen műveit társadalmi rétegei szellemi szükségleteinek kielégítése terén, — most érdekes ujitással kapcsolódik bele a külföldi magyar propaganda munkájába.

A Nyári Egyetem Debrecenben járt külföldi résztvevői, de más külföldiek sem feledik el még évek multán sem a város és lakói meleg vendégszeretetét és még évek után is irogatnak azoknak, akiket pár heti itt tartózkodásuk alatt megismerhettek.

Különösen az évenként egyre nagyobb számban megjelenő olaszok közül többen nemcsak az előadásokon tanulták szeretettel a magyar nyelvet, zenét és történelmet, hanem hazájukba visszatérve is tovább tanulnak vagy szeretnének tanulni. Bizonysága ennek az a sok levél, amely tőlük szép hazájukból ugyszólván naponta érkezik, amelyek az itt töltött kellemes napok emlékeinek felidézésein felül tele vannak a magyar nyelv megtanulásának komoly vágyával. Az egyik pl. amiatt panaszkodik, hogy Rómában nem tud ingyenesen magyar nyelvet tanulni.

És itt kapcsolódik be a Népszerű Főiskola modern nyelvkurzusainak munkája. A Debrecent járt külföldiek gyakorolni szeretnék magukat a magyar nyelvben. Ennek egyik legjobb eszköze a levélirás. Kijavítani a külföldiektől jött levelekben található helyesirási és nyelvtani hibákat, sok-sok történelmi, politikai és néprajzi tévedést. A magyarokra nézve ez kitünő nyelvgyakorlás, mert természetes, hogy e kijavitás az illető külföldi nyelvén történik.

De ezen felül mennyi alkalom kinálkozik eközben a vélemények és felfogások kicserélésére, helyes felvilágositásra, igazi nemzeti mivoltunk megismertetésére és a ránk történt trianoni igazságtalanság feltárására.

Ezt a célt kivánja szolgálni az egyelőre csak az olasz kurzusokon dr. Vallisch Oszkár tanár által bevezetett az a rendszer, hogy a külföldiek általi hozzá intézett leveleket kiosztja tanfolyama hallgatói között megválaszolás és a levélbeli érintkezés esetleges kimélvitése végett.

Remélhetőleg egyéb nyelvek kurzusai is bevezetik ezt a rendszert. Hisz jártak itt németek, finnek, svédek. Az egyetem szaktanárainak segitségével felvehető volna az ezirányu kapcsolat a franciákkal és angolokkal. Az iránvitás, a levelezés nagyvonalu ellenőrzése marad a tanfolyam előadóinak kezében, — a nemes és hasznos munka a résztvevők dicsősége lesz.

A nyelvgyakorláson és hazafias munkán kivül különösen eredményes ez külföldi utazások esetén. A levelezés révén szerzett jóbarátok szivesen fognak a külföldi nagyvárosokba utazó debrecenieknek ugy az anyagilag előnyös elhelvezkedésben, mint különösen az ottani családi és társasélet közelebbi megismerhetésében segitségükre lenni.

Valóban olyan cél ez, amelybe érdemes volna minden idegen nyelvet tanuló, vagy már tudó debrecenieknek belekapcsolódni

Vasárnap impozáns vivóünnepség lesz Debrecenben a vivóolimpikonok részvételével

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

Hirt adtunk már arról, hogy a losangelesi világbajnoksági küzdelemre kiküldött és győztes magyar vivók részvételével Debrecenben az Arany Bika disztermében október 16-án, délután fél 7 órakor a Békessy Béla Vivóklub vivóakadémiát rendez. Ezen az akadémián megjelennek és résztvesznek: Piller György világbajnok, Bogáthy Bogen Erna, Gerevich Aladár, Glykais Gyula, Kabos Endre, Nagy Ernő és Petschauer Attila, továbbá mestereik: Borsody László és Santelli Italo. Velük jön a Magyar Országos Vivószövetség elnöke: Rakovszky Iván volt belügyminiszter is. Jegyek mától kezdve a „Méliusz" könyvkereskedésben kaphatók: 6 személyes páholy 9 P, 4 személyes páholy 6 P, ülőhely 1.50 P, állóhely 1 P, diák-jegy 40 fillér.

A Békessy Béla Vivóklub elnöke báró Vay László főispán ünnepélyes beszédben fogja a győztes vivókat üdvözölni, ami után az összes olimpikonok, valamint mestereik vivótornát fognak bemutatni, ami feledhetetlen lesz.

Vivóakadémia után este fél 9-kor az Arany Bika üvegtermében diszdiszvacsora lesz a vendégek tiszteletére, amelyen egy teriték 1 P 80 fillér.

A győztes vivókat ugyanezen napon délután megérkezésükkor a vasutállomáson ünnepélyesen fogadja a Békessy Béla Vivóklub.

Tekintettel arra, hogy az egész város közönsége készül a vivóakadémia megnézésére, mindenki jól teszi, ha jegyről idejekorán gondoskodik.

Előzetes letartóztatásba helyezte a vizsgálóbiró a csalással és sikkasztással gyanusitott Rozenfeld Endrét

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

Legutóbbi számunkban részletesen beszámoltunk arról, hogy a gyulai királyi ügyészségről Debrecenbe kisérték Rozenfeld Endrét és Róth Endrét, akik mind a ketten tisztviselői voltak a Termelők Gazdasági Szövetkezete debreceni kirendeltségének s ilyen minőségben több esetben becsapták a hiszékeny tiszántuli gazdákat. Rozenfeld Endre ezenfelüli egyéb bünc selekményeket is elkövetett. A debreceni vizsgálóbiróságon dr. Csákv János vizsgálóbiró tegnap hallgatta ki Rozenfeld Endrét, akit vallomása után előzetes letartóztatásba helyezett. A végzés ellen Rozenfeld felfolyamodást jelentett be a törvényszék vádtanácsához, amely dönteni fog további sorsa felett. Róth Endre kihallgatására valószinüleg ma fog sor kerülni.

Fogházra itélt a debreceni törvényszék egy ravasz biztositási ügynököt, aki tiz pengőért adta el becsületét

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

Érdekes bünügyet tárgyalt szerdán délelőtt a debreceni törvényszéken a dr. Jenev Sándor elnöklete alatt működő büntető tanács. Klein Viktor debreceni biztositási ügynök volt a vádlott, akit a királyi ügyészség sikkasztás és magánokirathamisitás vétségével vádolt. Klein ugyanis a mult évben a debreceni Magyar-Francia Biztositó Társaságnál volt alkalmazva, mint üzletszerző. Egy alkalommal elment Sárrétudvariba és ott Vig György gazdálkodót rávette, hogy kössön tüzbiztositást. Előlegképen tiz pengőt kért és fogadott el Vigtől és egy nyugtát adott neki erről. A biztositó társaság azonban nem fogadta el az ajánlatot és erről értesitette Vig Györgyöt is, aki viszont követelte, hogy adják vissza a tiz pengőjét, amit előlegben adott. Megtudta ezt Klein Viktor, aki ugy igyekezett magát ártatlanná tenni, hogy irt egy levelet saját magának Kapusi Géza biztositó társasági igazgató nevében és aláirásával, amelyben az igazgató elismeri, hogy a tiz pengőt Klein neki beszolgáltatta. Az elismervényre természetesen Klein maga hamisitotta rá a Kapusi Géza nevét. Hamarosan kiderült a hamisitás és a sikkasztás és Klein Viktort a törvényszék tegnap tizenöt napi fogházbüntetésre itélte. Az itélet ellen ugy a királyi ügyész, mint Klein Viktor felebbezést jelentett be az itélőtáblához.

Három halottja és száznál több sebesültje van a belfasti zavargásnak

London, október 12.

Az északirországi Belfast városában, ahol már napokkal ezelőtt is sulvos munkanélküli tüntetések voltak, tegnap az esti órákban ujból fellángoltak a zavargások. A többezer főnyi tüntető csapat, amely előbb a városháza előtt rendezett felvonulást, a főbb utvonalakon feltartóztatta a forgalmat, torlaszokat emelt a villamos és autóbuszok elé, amelyeket azután megtámadott. A kocsik ablakait kövekkel beverték, az utasokat bántalmazta, majd több villamost felboritottak. A megvadult tömeg azután fosztogatni kezdett, sorra verte be az üzletek kirakatait és több áruházat felgyujtott.

A kivonult rendőrség először gumibotokkal igyekezett szétverni a tüntetőket, de azok kövekkel, palackokkal és revolverekkel védekeztek, mire a rendőrök kénytelenek voltak viszonozni a tüzelést.

A munkanélküliek barrikádokat emeltek és azok mögé vonultak vissza, a rendőrség pedig kénytelen volt egyre több erősitést kérni, hogy a rendet helyreállithassa. Végül egy ezred gyalogság érkezett a veszélyeztetett rendőrök segitségére és hosszas harc után sikerült a munkanélkülieket kiverni fedezékeikből. Amig azonban a tüntetőket sikerült szétoszlatni, azok óriási rombolást vittek végbez az egész városban és mindenfelé magasratörő lángoszlopok és kirabolt üzletek mutatták a szörnyü pusztulást.

A barrikádharcoknak 3 halottja, husz sulyos és mintegy száz könnyü sebesültje volt. Ezzel azonban még nem ért végét a belfasti szörnyü zavargás.

Este tiz óra táiban látszólag sikerült helyreállitani a rendet és a rendőrség az éjjeli zavargások megakadályozására elrendelte, hogy éjjel tizenegy órától reggel öt óráig senkinek sem szabad az utcákon tartózkodnia.

FŐISKOLA

A „Faluszeminárium" ma este ülést tart. Az egyetemi hallgatók „Faluszemináriuma" ma, csütörtökön este a KIE Piac utca 7. szám alatti helyiségében, este háromnegyed 8 órai kezdettel ülést tart, amelyre az érdeklődőket szivesen látja a vezetőség.

Az ügyészség fogházában ül Oláh Ferenc, a legveszedelmesebb biciklitolvaj

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

Mint ismeretes, Deák István rendőrfelügyelőhelyettes a mult nap elfogta a Batthyány utcán Oláh Ferenc szerepi lakatost, aki a legveszedelmesebb biciklitolvajok egyike. Oláh Ferenc az utóbbi időkben végigjárta a tiszántuli városokat és községeket és megszámlálhatatlan mennyiségü kerékpárt lopott össze, amelyeken a zsibogón adott tul. Még Budapestre is elment, ahol szintén bicikliket lopott. A rendőrségi kihallgatása alkalmával beismerte a kerékpárlopásokat és miután összeállitották bünlajstromát, tegnap délelőtt átkisérték a debreceni királyi ügyészségre.

Lángokban a világ legnagyobb villanytelepe

London, október 12.

A londoni Battersea kerületben levő villanytelep, amely a világon a legnagyobb és amelynek épitési költségei meghaladták a hatmillió fontot, kigyulladt.

Több olaj-, petróleum-, oxigén- és gáztartály felrobbant s dördülésük több mérföldnyire elhallatszott. 70—80 láb magas lángoszlopok szöktek a magasba s a Themse mindkét partja egész éjjel vérvörös fényben uszott a borzalmas tüzkataszrófától, amelyet még a reggeli órákban sem sikerült lecsillapitani.

NAGYSZALLODA

„IMPERIAL"

GRAND HOTEL

Budapest, VII., Rákóczi-ut 90.

1 perc a Keleti pályaudvartól.

Legmodernebb kivitelü rendezésü elsőrangu családi szálloda. 152 szoba hideg-meleg folyóvizzel, központi fütéssel, telefonnal, elsőrendü olcsó étteremmel.

Alap igazolt előfizetői 20 százalék kedvezményben részesülnek

Gróf Klebelsberg Kunó holttestét a Nemzeti Muzeum oszlopcsarnokában ravatalozták fel

Az országgyülés impozáns részvéte a nagy kulturpolitikus iránt — Pénteken lesz a beszentelés, mely után Szegedre szállitják a halottat

Budapest, október 12.

Cróf Klebelsberg Kunó ny. vallás- és közoktatásügyi miniszter, a nagy magyar kulturpolitikus halála országszerte mély részvétet váltott ki a társadalomból. A tragikus gyászesetről kegyeletesen emlékezett meg az országgyülés képviselőháza kedden délelőtt 10 órakor. Az ülés megnyitása után Almásy László házelnök emelkedett szólásra s a következőket mondotta:

— Tisztelt képviselőház! Az élet rohanó munkáiában állunk meg egy percre.

Ezeknél a szavaknál a képviselőház tagjai felemelkedtek helyükről és áliva hallgatták az elnök kegyeletes szavait.

— A mindennap lázas, nehéz küzdelmeiben megdöbbentő szomoru esemény állit meg bennünket. Klebelsberg Kunó gróf elhalálozása. A képviselőház ülésterme küzdelmeinek és harcainak színhelye volt. Itt dolgozott küzdött és alkotott csonka hazáiáért, mert

ez az alkotás és ez az igyekvés szüntelenül élt benne és uiabb munkára haitotta.

— Nemes idealizmusa vitte ezen a történelmi uton és messze tekintő szeme tisztán látta, hogy a nemzet előkészitése a fennmaradásáért folytatott küzdelemben az iskolamesterekre vár. Ezt a nagy célt nemzetének előkészitését szolgálta közhivatali munkássága és pályáia kezdetétől. Miniszteri fogalmazósától kezdve kultusz-, majd miniszterelnökségi államtitkárságig, belügyi., majd csaknem egy évtizedes kultuszminisztersége alatt.

— Alkotásai örökitik meg egyéniségét, tudását és munkásságát.

Majd ha az a nemzedék felnő, amely az általa létesitett ötezer népiskolában tanult meg olvasni és imádkozni, majd ha az a generáció veszi át az ország sorsának iránvitását, amely az ő egyetemein és kollégiumain nevelődött az ország szellemi vezérkarába, amely fogia tudni megmérni a történelem pártatlan itélőszéke egyéniségének és alkotásainak igazi nagyságát.

— Amidőn e helyről bucsuztatom, fáió szivvel és szeretettel mondok neki Istenhozzádot. Ravatalára ráhelvezzük a hazafias földalom és emlékezés élő virágait, az ősz derekán hervadó élet lehullott leveleit és a lehunyó nap aranysugarai szőiienek fölötte szemfedelet.

Inditványozom hogy Klebelsberg Kunó gróf emlékezete aki a hazának olyan nagy olv önfeláldozó szolgálatokat teliesitett, a Ház jegyzőkönyvében örökittessék meg

és felhatalmazást kérek arra hogy erről az elhunyt özvegyét részvétiratban értesithessem.

A képviselők megiletődötten, néma csendben hallgatták az elnök szavait, majd a gyász ieléül ötperces szünet következett.

A holttestet pápai engedéllyel a szegedi Fogadalmi Templomban helvezik nyugalomra

Mint ielentettük, gróf Klebelsberg Kunó a Korányi-klinikán halt meg, ahol a klinika ápolónői, az Isteni Megváltó Leánvai rend anácai azonnal felvirágozták a szobát és szeretettel vették körül az özvegyet, akihez már eddig is több ezer részvét-távirat érkezett. Reggelre a holttestet ideiglenesen felravatalozták, szerdán délben pedig átvitték a bonctani intézetbe, ahol dr. Kenveres Balázs professzor bebalzsamozta. A koporsót este ravatalozták fel a Nemzeti Muzeum oszlopcsarnokában.

Klebelsberg gróf holttestének beszentelését Serédi Jusztinián bíboros-hercegprimás végzi pénteken délelőtt 11 órakor. Innen a koporsót különvonaton Szegedre szállitják. Szeged város törvényhatósági bizottsága ugy határozott, hogy a város nagy pártfogóiának földi maradványait hatalmas gyászmenetben viszik szombaton délelőtt a Templom-téri katafalkhoz. Itt elsőnek Somogyi polgármester beszéi. A pesti beszentelés után az első beszédet gróf Bethlen István fogia mondani.

A debreceni egyetem küldöttsége

A debreceni Tisza István Tudományegyetem tanácsa tegnap rendkivüli ülést tartott, amelven dr. Rugonfalvi Kiss István rector magnificus kegyeletes szavakkal parentálta el a debreceni egyetem nagy pártfogóiát. A budapesti beszentelésen a debreceni egyetemet dr R. Kiss István rector, dr. Neuber Ede prorector, Kállay Kálmán h. dékán, dr. Bodnár János, dr. sz. Kun Béla dékánok és dr. Hankiss János prodékán fogiák képviselni. Az egyetem koszoruiát amelynek szalagiára a következő feliratot nyomtatták: „Egyetema'kotó diszdoktorának mélységes hálával a Tisza István Tudományegyetem rectora és tanácsa". — dr. R. Kiss István rector helvezi el a koporsóra.

A Tisza István Tudományos Társaság nevében dr. Tóth Laios egyetemi tanár, felsőházi tag jelenik meg a beszentelésen míg a szegedi temetésre dr Neuber Ede prorector, Kállay Kálmán és Milleker Rezső dékánok utaznak le. Az egyetemi tanács tagiai hivatali jelvényeiket fogiák viselni és mindkét aktuson résztvesz az egyetem diszbeöltözött pedellusa is az egyetem botiával.

A gyászesetről a Tisza-egyetem tanácsa az alábbi jelentést bocsájtotta ki:

Mi, a debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem Rectora és Tanácsa mélységes fájdalommal jelentjük, hogy gróf Klebelsberg Kunó ny. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur, a bölcsészettudományi karnak tb. ny. r. tanára, a jog- és államtudományi karnak honoris causa doctora, a Tisza István Tudományos Társaságnak tiszteletbeli tagja 1932 október 11-én Budapesten váratlanul elhunyt. A boldogult nagy alkotásai korszakot alkotnak kulturánk fejlődésében; az ő gondolkodása által nyert hajlékot egyetemünk is. Debrecen, 1932 október 12. Emlékét kegyelettel őrizzük!

A világbajnok vizipóló-csapat viszi a koporsót

A Magyar Uszó Szövetség, amelynek Klebelsberg Kunó gróf örökös diszelnöke volt, gyászülést tartott. A magyar uszópart minden számottevő tagia megjelent a rendkivüli ülésen. A gyászbeszédet Homonnay Tivadar dr., a MUSz elnöke mondta. A szövetség egyébként a temetésen testületileg kivonul és a miniszter koporsóiát a vizipóló világbainokcsapat tagiai viszik a sirhoz.

A Kormányzó távirata

Vitéz Horthy Miklós Kormányzó a következő táviratot intézte Klebelsberg Kunó grófnénak:

„Mélyen megrendülve értesültem Nagyméltóságod fériének váratlan elhunytáról. Gróf Klebelsberg Kunó rendkivüli szellemi tehetséggel rendelkezett és nemcsak a tudományt uralta, hanem az életnek kiváló, alapos ismerője volt. E tulaidonságaival párosult kiváló államférfiui rátermettségével Magyarország benne nemcsak egy páratlan fiát, hanem egyben egy nagy embert veszitett. Személyemre vonatkozólag az elhunytban egy általam rendkivül nagyrabecsült és szivemhez igen közelálló barátot gyászolok. Fogadja Grófné a gyászeset alkalmából szivből iövő részvétem és együttérzésem kifejezését. Horthy Miklós."

József kir. herceg meleghangu részvéttáviratot intézett gróf Klebelsberg Kunónéhoz.

50
évesjubileum
alkalmából
árainkat
komolyan
leszállitottuk!
Férfi és fiu öltönyök, felöltők, téli kabátok, nadrágok, nagy választékban
GRÜNFELD
ADOLF ÉS TÁRSA
KISTEMPLOM MELLETT.

Rendezik a Homokkertet és a Csapókertet

A városi közgyülésen báró Vay főispán megemlékezett gróf Klebelsberg haláláról

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

Debrecen város törvényhatósági bizottsága szerdán délelőtt fél 10 órai kezdettel folytatta közgyülését, amelynek megnyitásakor báró Vay László főispán kegyeletes szavakkal szólott az elhunyt gróf Klebelsberg Kunó volt kultuszminiszterről.

Gróf Klebelsberg emlékezete

— Ugy érzem, — mondotta többek között, — hogy néhány mondat keretében nem lehet hü képet adni arról a nagyszabásu munkásságról, amelvet gróf Klebelsberg a magyar közéletben ielentett. Azok az alkotások, amelvek ebben az országban az utolsó tiz esztendőben az ő nevéhez fűződnek, arany betükkel lesznek beirva a történelem könyvébe. Ha valakit, ugy elsősorban Debrecen várost és a Tiszántuli lakosságát suitia ez a gyász. Kétségtelenül ő volt az, aki az egyetem kiépitésével, feilesztésével Debrecen várost gyarapitotta és ő volt képes ezt a világhirü egyetemet a mai szomoru viszonyok között is megfelelő nivón tartani. Gróf Klebelsberg volt az, aki a magyar Alföld nagy problémáit felismerte és 10 éves munkálával mindent elkövetett, hogy az Alföldet elhagyatottságából kiemelje.

A főispán szavait megilletődötten hallgatta a közgyülés, majd kimondotta, hogy gróf Klebelsberg Kunó emlékét jegyzőkönyvben örökiti meg.

A kertségek rendezése

Ezután Borsos József müszaki tanácsos a Homokkert és a Csapókert rendezésére terjesztett elő részletes javaslatot. A Homokkertben a területek megváltására 151,000 pengő, épületek kisaiátitására 63,000 pengő szükséges. A planirozás 18,000, a müszaki előkészités 5000 pengőbe kerül. Az összes költségek 238,000 pengőre rugnak. Négyszögölenként tehát 58 fillér költség terheli a kertségi érdekeltséget, amely a rendezés terheit vállalni tartozik.

Sor kerül a Csapókert rendezésére is, ahol a területek kisaiátitása 94,000, az épületek megváltása 110,000, a planirozás 15,000, a müszaki felvétel 5000 pengőbe kerül. Összesen 221,000 pengőre van szükség. Minden négyszögölet 93 fillér rendezési költség terhel.

Vita a strandfürdő kerítéséről

Foglalkoztak ezután a fürdőépitésnél szükségessé vált pótmunkákkal, amelvek kisebb összeget emésztenek fel. Ezek kapcsán Félegyházy János a hőforrás vizének palackozását sürgette.

Pányoki Lajos előadta, hogy nyilván a müszaki osztály hanyagságából rossz a strandfürdőben az öltöző szekrények nagyrésze. A kerítés olyan rossz, hogy ha őt megbizza a városi tanács, egy nap alatt puszta kézzel elbontia az egészet. (Óriási derültség.)

Borsos József: Hát bizzuk meg!

Pányoki Lajos: Ez az akkordmunka következménye.

Vásáry István polgármester: Legalább egy hónapja megindították a vizsgálatot.

Borsos József azt hangoztatta ezután, hogy a hibák nem a müszaki ügyosztály hanem az iparosok hanyagságából származtak.

Felkiáltások: Hohó! Volt ott épitési ellenőr is.

A közgyülés ezután tudomásul vette az előterjesztést, majd sorban elfogadta a a napi rendes szerepiő ügyeket. Hozzájárult a kartelen kivüli szérumgyár felállitásához, elhatározta a mozienedély megsürgetését, a nagyerdei parkrendezést.

A főispán délelőtt háromnegyed 12-kor berekesztette a tanácskozást.

Hirek

1932. Október 13. (Csütörtök.)
Prot.: **Kálmán.** — Kath.: **Ede.**

—

Ma a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

„Kigyó" Mihalovits Jenő, Piac-utca 63.; „Muraközy" Preisler Ernő, Piac-utca 72.; „Sas" Mandel József, Hatvan-utca 70.; „Csillag" Beke Barna, Árpád tér 1.; „Nádor" dr. Sztankay Ala, Szent Anna-utca 66.

—

IDŐJÁRÁSJELENTÉS:

A debreceni egyetem Földrajzi Intézete jelenti október 12-én:

A tegnap behatolt hüvösebb légtömegek hatása alatt a hőmérséklet mára kissé süllyedt. A lecsapódások az éjjel már megszünlek, de a derült égbolt ellenére a nappali felmelegedés csak mérsékelt volt s a hőmérséklet legmagasabb értéke a 19 fokot érte el. Mivel az éjjelek is derültek lettek, az előző napokéhoz viszonyítva a hajnali hőmérsékletek is erősen süllyedtek. A légnyomás tengerszinére redukált értéke reggel 762.1, este 764.2 milliméter volt. Az esti hőmérséklet 11.4 fok.

Prognózis: Erős éjjeli lehülés után csütörtökön a nappali órákban kissé felhős, de száraz és fokozottan felmelegedő idő várható.

—

— **A Ker. Nemzeti Liga debreceni osztályának tanácsadó irodája** minden hétköznapra eső szerdán és szombaton délután 6—7 óráig díjtalanul ad tanácsot minden szegénysorsu keresztyénnek, József kir. herceg utca 16., földszint, kapu alatt balra.

— **A Svetits Diákszövetség első teadélutánja.** A Svetits Diákszövetség október 16-án, vasárnap délután öt órai kezdettel nagysikerünek igérkező, szezonnyitó tea-délutánt rendez az intézet uj növendék-éttermében. A rendező bizottság, élén vitéz Nagy Pálné elnöknővel, mindent elkövet, hogy a Szövetség tagjai kellemesen érezzék magukat a tea-délutánon. Belépési jegy nincs.

— **Vasárnap indulnak a Maurezába a debreceni férfiak.** Több izben hirt adtunk már róla, hogy Debrecenből öven fönyi férfitársaság három napos lelkgyakorlaton vesz részt a jezsuita atyák budapesti lelkigyakorlatos házában. Mint illetékes helyről közlik velünk, a debreceni férfiak vasárnap délben indulnak a gyorsvonattal, amely délután 4 órakor érkezik a nyugati pályaudvarra. Innen villamoson egyenesen a Maurezába mennek. Természetesen sokan már előre felmaradnak, este 8 órára azonban ezek is bevonulnak a Maurezába. Ha valaki a résztvenni szándékozók közül kedvezményes vasutijegy váltására jogositó igazolványt igényel, ezt a szándékát még a mai nap folyamán jelentse be a plébániai hivatalnál, akár telefonon is. Telefon szám 30—15.

— **Zimmermann doktor névtáblái.** Dr. Zimmermann Gyula Mester utca 44. szám alatt lakó orvost különös pech üldözi. Rövid pár hét alatt négy névtáblát csináltatott a kapujára, azonban a névtáblák a következő napon rejtélyes módon eltüntek. Legutóbb tegnap tett dr. Zimmermann panaszt a rendőrségen, mert észrevette, hogy a névtábla ismét hiányzik. A rendőrségen megindult a nyomozás annak kideritésére, hogy kinek telik kedve épen pont Zimmermann doktor névtábláit eltüntetni.

Nincs szó a tisztviselők ujabb illetménycsökkentéséről

A tisztviselők továbbra is egészben kapják illetményüket

A Közszolgálati Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége most tartotta országos nagyválasztmányi ülését Balássy Antal dr. ny. pénzügyi államtitkár elnöklete alatt.

Bejelentette az elnök, hogy az uj kormánynál, a kormányelnöknél és az egyes miniszlereknél a KANSz elnöke fel fogja tárni a helyzetet és előterjeszti kivánságait.

Javornitzky Jenő dr. számvevőségi főtanácsos vezértitkár jelentést tett a kormány illetékes tényezőivel folytatott tárgyalásokról.

Közölte, hogy illetménycsökkentést nem tervez a kormány, nincsen alapja annak a hirnek, hogy a havi illetményeket részletekben akarnák fizetni.

Ezután a nyugdijrevizióra, a kinevezésekre és a házépitési kölcsönök törlesztésére vonatkozó problémákkal foglalkozott. Neményi Imre nyugalmazott államtitkár a közszolgálati alkalmazottak helyzetjavitását sürgette. Több felszólalás után a nagyválasztmány elhatározta, hogy a felvetett ügyekben a kérdések megnyugtató rendezése és a sérelmek orvoslása végett ujból közbelép.

—

— **Szenvedő nőknél** a természetes **„Ferenc József"** keserüviz könnyü, erőlködés nélkül való bélkiürülést idéz elő és ezáltal sok esetben rendkivül jótékony hatással van a beteg szervekre. A női betegségekre vonatkozó tudományos irodalom több megalkotója irja, hogy a **Ferenc József** viz kitünő hatásáról a saját kisérletei alapján is alkalma volt meggyőződést szerezni. A **Ferenc József** keserüviz gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben kapható.

—

— **Impozáns lelkesedéssel fogadja a losangelesi győző vivókat a város közönsége.** Lázasan készül az egész város közönsége a Békessy Béla Vivóklub által vasárnap az Arany Bika disztermében rendezendő vivótornára, amelyen megjelennek a losangelesi olympiai versenyre kiküldött összes magyar vivók. Debrecen városa méltóan fogja ünnepelni a győzteseket, akiket a Békessy Béla Vivóklub elnöke báró Vay László főispán fog a vivóakadémia megnyitásával egyidejüleg üdvözölni. Már igen sokan megvásárolták a jegyeiket, hogy kellő helyet biztositsanak maguknak. Jegyek a „Méliusz" könyvkereskedésben kaphatók. Páholy 6 személyre 9 P, 4 személyre 6 P, ülőhely 1.50 P, állóhely 1 P, diák-jegy 40 fillér. Ugyanott lehet az ünnepi vacsorára is előjegyzést eszközölni.

— **Keresztrejtvény-fejtőink figyelmébe.** Felhivjuk keresztrejtvény versenyünk résztvevőit, hogy már mostantól kezdve megfejtéseiket csütörtökön, vagy legkésőbb péntek délig juttassák el a Debreceni Ujság-Hajdufőld szerkesztőségébe (József kir. herceg utca 16.) vagy kiadóhivatalába (Kossuth u'ca 3.), mert az elkésve érkező megfejtéseket nem vesszük figyelembe.

—

NEMES BOSSZU

— Hát kend mit keres itt a városban?

— Levelet hoztam feladni.

— No, azt otthon is feladhatta volna.

— Igen, csakhogy a postamester nem vesz tülem tojást, én meg nem adok fel nála levelet.

—

x Olcsóbbak a papirszalvéták a mosásnál, 100 drb hófehér szalvéta csak 24 fillér **Springer** papir-, foto-üzletében.

— **Öt kisfiu a vádlottak padján.** Öt hajdusámsoni fiatal gyerek került a mult nap a vádlottak padjára a debreceni törvényszéken. Juliusban ugyanis feljelentették őket mert kövekkel dobálták a telefonhuzalokat és igen sok porcellán szigetelőt eltörtek. Minthogy nem bizonyult ellenük a bünc selekmény, a törvényszék mind azt öt fiut felmentette a vád alól.

— *ÓRIÁSI EREDMÉNY A DEMOKRÁCIA FRONTJÁN.* Tegnap este a függetlenségi eszmemenet helybeli bulvár-közlönye háromhasábos plakátcimmel a következőket adta tudtul: „Az alelnöki választásnál az egész ellenzék Hegymegi Kiss Pálra szavazott"... Első pillanatban az öröm morajа futott át raitunk: „Te jó ég, micsoda eredmény"... Csak a cikk olvasásakor vettük észre, hogy az ellenzék szavazatai mégsem iártak a cimből seithető eredménnyel, amennyiben H. Kiss Pál 42 voksával szemben Bessenyei Zénó 107 szavazatot kapott. Ez pedig olyan végeredmény, hogy a cikkben Hegymegi 42 voksa után nem Zénót, hanem legalábbis egy zérót kellett volna tenni.

—

— **Köszönetnyilvánitás.** Boldog emlékü drága jó anyánk és forrón szeretett nagymamánk: özv. Zöld Jánosné született Bányai Sára végtisztességtételén megjelent rokonok, jóbarátok és ismerősöknek, jóleső részvétükért ezuton is hálás köszönetet mondunk. A gyászoló család.

A debreceni ipartestület borbély szakosztálya október 13-án, csütörtökön este félnyolc órakor az ipartestület helyiségében szakosztályi ülést tart, igen fontos ügyekben, amely ülésre minden szakosztályi tag feltétlen és pontos megjelenését ezuton kéri a szakosztály elnöksége.

—

FUTURISTA VICC

A házmester lélekszakadva szalad a futurista háztulajdonoshoz:

— Nagyságos ur, nagyságos ur, az albérlő leesett a második emeletről!

— Szegény Józsi, szegény Józsi, — mondja a háztulajdonos. — Nem csoda, hiszen mindig olyan rossz bőrben volt.

—

— **Elloptak egy biciklit.** Erdélyi János Eötvös utca 12. szám alatt lakó pénzbeszedő panaszt tett a rendőrségen, mert ismeretlen tettes a Csapó utca 1. szám alatti ház elől a kerékpárját ellopta. A nyomozás megindult.

x Jegygyürüt, órát, ékszert, ezüstárut olcsón Pintér Gusztávnál vásárolion. Piac 18.

x Ügyvédi határidő naplók megjelentek 1933. évre, azonkivül irodai, pénzintézeti naplók kaphatók **Antalfy József** könyvkereskedésében. Telefon.

x B. VATTAY MARGIT TÁNCINTÉZETÉBEN OKTÓBER HÓ 23-ÁN GYERMEK ÉS DIÁK KOLON KEZDŐDIK. KOSSUTH-U. 11. ÖSSZTÁNC MINDEN VASÁRNAP DÉLELŐTT ÉS ESTE.

Nagyszabásu Arany-emlékünnepély a református leánygimnáziumban

A református leánygimnázium nagy szabásu Arany emlékünnepélyre készül, amelyet október 22-én, Arany János halálának félszázados évfordulója alkalmából rendezi meg. Áldozni kiván ezzel a klasszikus magyar irodalom fejedelmi nagyságának; hódoló tisztelatadás lesz ez a magyar tehetség, szorgalom, munka és becsület génuszának és bizonyitéka annak a ténynek, hogy a magyar ember a maga igazi értékeit mindig becsülte, tisztelte és szerette.

Az előjelekből itélve ez az ünnepély messze felülemelkedik a szokásos iskolai ünnepélyek nivóján. A müsor magasszinvonalu, az alkalom komolyságához és méltóságához illő impozáns számaira a növendékek körében lelkes előkészület folyik. Szinre kerül Arany müvei közül a: „Gyermek és szivárvány" c. bájos allegoria és a „Pázmán lovag" c. vigballada dramatizált formája. Az ünnepélyen megjelenik dr Madai Gyula főigazgató, az Országos Középiskolai Tanáregyesület elnökének vezetésével az Országos Középiskolai Tanáregyesület közgyülésére kiküldött fővárosi és vidéki képviselői is. Az Országos Középiskolai Tanáregyesület ugyanis, amint tegnapi számunkban közöltük is épen 22-én és 23-án rendezi Debrecenben évi közgyülését. Az ünnepélyre a rendező bizottság az egyesületet meghivta, a meghivást a vezetőség el is fogadta és a vendégek magas megjelenése is emelni fogja az ünnepély fontosságát és jelentőségét. Külön hangsulyozzuk, hogy Sajó Sándor, a Kisfaludy Társaság tagja ünnepi alkalmi balladáját fogja felolvasni, ami az ünnepély kiemelkedő programszáma lesz. Az ünnepi beszédet az intézet kiváló irodalom tanára: Péterffy László mondja és szerepelni fog az intézet énekkara is Horváth Károly tanár vezetésével.

—

— **Sulyos sebesülés lórugás miatt.** Nádházi Lajos István ut 37. szám alatt lakó kocsis, aki a Vaccum Oil Company debreceni kirendeltségének szolgálatában áll, tegnap délelőtt a vámosnéreei uton fuvarozott. Amikor egy alkalommal leszállott a szekérről, a ló megugrott és a rugás Nádházi jobb lábát érte, amelyen igen sulyos sérülést ejtett. A mentők kiszállitották a közkórházba, majd a lakására vitték vissza.

x Művészi siremlékek, sirkő átalakitások vitéz **Poroszlaynál,** Dégenfeld-tér 2.

x Diáksapkák, bármely iskolához legolcsóbban **bőrernyőkkel,** feltünően szépek az 50 éves **Kulcsár Imre és Fiai cégnél.**

Rádió

Budapesti rádió csütörtöki müsora: 9.15: Weidinger szalonzenekar. — Közben 9.30: Hirek. — 11.10: Vizállás. — 12: Déli harangszó, időjárás. — 12.05: Toll Károly cigányzenekara. — Közben 12.25: Hirek. — 1: Pontos idő, időjárás, vizállás. — 2.45: Hirek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamok. — 3.30: Diák félóra. — 4: Gramofonhangverseny. — 4.45: Pontos idő, időjárás, hirek. — 5: Földmivelésügyi minisztérium előadása. — Scitovszky Aladár dr: „A fötenyésztés időszerü kérdései". — 5.30: Stranszky Aranka hangversenye. — 6: Angol nyelvoktatás. — 6.30: Száder fuvós-zenekar. — 7.45: Szép Ernő előadása: „Vétkeztem, meg akarok bünhődni". — 8.15: Perlis Jenő és cigányzenekara. — 9.30: Pontos idő, hirek. — 9.45: A zágrábi vonósnégyes hangversenye. — Szünetben kb. 10.10: Időjárás. — 11: Jávor Sándor jazzzenekara Varsányi Rudolf éneksz maival.

Közérdekű levél

Debrecen és a Filléres gyors

— Kaptuk az alábbi levelet: Tekintetes Szerkesztőség!

Debrecen közönsége hosszu idő óta tapasztalja már, hogy azok a tényezők, akik Budapesten a Filléres gyorsok ügyeit intézik, legalább is animozitással, ha nem rossz indulattal kezelik Debrecent. A nyár és tavasz folyamán az összes magyar városok között Debrecen kapta a legkevesebb Filléres gyorsot. Összel egyáltalán nem is jött Filléres gyors Debrecenbe. Most azután ez az ellenszenv-politika odáig fajult, hogy már debreceniekre nincs szükség a Filléres gyorsvonatokon. A tokaji szüretre október közepén az ország minden részéből Filléres gyorsvonatok indulnak, egyedül Debrecenből nem megy Filléres gyors Tokajba. Mitöbb az egyik budapesti gyors keresztül is megy Debrecenen, azonban itt nem áll meg. Püspökladányban, Kabán, vagy talán Reszegepiskolton fel lehet szállani a Filléresre, Debrecenben azonban nem. Tisztelettel kérjük azokat az idegenforgalmi szerveket, amelyek itt Debrecenben a „belső idegenforgalmat adminisztrálják", hogy lehet ez? És kérdjük a város polgármesterét, meddig fogja türni, hogy Debrecent mint, dig csak mellőzék, semmibe vegyék? És kérdjük az egész város közönségét, meddig késik még azokkal a retorziókkal, amelyeket használatba kell venni végre az örökös mellőzéssel, lekicsinyléssel, nem értéssel szemben? Az eddigi tapasztalatok után nem igen van hátra más, mint ez a lépés. Tisztelett négy debreceni magyar, aki szeretne a tokaji szüretre menni.

SPORT

A DEAC atletikai bajnoki versenye

Egyetemi ujonc atlétikai verseny

A Debreceni Egyetemi Atlétikai Club atlétikai szakosztálya 1932 október 13-án, d. u. 3 óraj és 16-án d. e. fél 10 órai kezdettel az egyetemi sporttelepen rendezi meg a DEAC 1932 évi atlétikai clubbajnoki és az 1932—33 tanévi egyetemi ujonc atlétikai versenyét az alábbi versenyszámokkal:

Október 13-án d. u. 3 órakor: 100 m-es sikfutás, magasugrás, sulylökét, távolugrás, 400 m-es sikfutás, diszkoszvetés, 110 cm-es gátfutás, 1500 m-es sikfutás.

Október 16-án d. e. fél 10 órakor: 200 m-es sikfutás, hármasugrás, 800 m-es sikfutás, 200 m-es gátfutás, rudugrás, gereelyvetés, 5000 m-es sikfutás, 500 m-es gátfutás.

A versenyen résztvehet a DEAC minden tagja, (középiskolások is) s a Tisza István tudományegyetem 1932—33 tanévre beiratkozott azon rendes és rendkivüli hallgatói, akik a DEAC-ba felvehetők. Nevezni a helyszinen lehet, nevezési dij nincs. Dijazás: Minden versenyszám győztese a DEAC 1932 évi bajnoka cimet és ezüstözött érmet, a II. és III. helyezett bronzérmet nyer. A II. dij legalább 4, a III. dij legalább 5 induló esetén adatik ki. Minden versenyszámban külön birálatnak el a Tisza István tudományegyetemre a folyó tanévre először beiratkozott hallgatók eredményei és utóbbiak lesznek az ujonc verseny helyezettei. A versenyen a Tisza István tudományegyetemi minden hallgatói kötelesek résztvenni, akik a DEAC-ba felvehetők s akik Hadházy Dezső testnevelési tanárnál atlétikára jelentkeztek vagy jelentkezni akarnak. Azok a DEAC tagok, akik a club bajnokságát háromszor egymásután vagy ötször sorrend nélkül megnyerik a „DEAC örökös bajnoka" cimet nyerik.

Szinház Mozi

SZINHAZI MÜSOR:

Október 13. csütörtökön: **Vőlegényem a gazember.**

—

A szinházi iroda jelentése:

„Erik a buzakalász"

bemutatója a Csokonai szinházban

Pénteken este mutatja be a szinház *Ujházi* és *Keller* nagysikerü operettjét az *ÉRIK A BUZAKALÁSZ"-t*, amely Budapesten több mint 100 előadásban került szinre a nyár folyamán. A darabnak Debrecenben *még nagyobb sikerének kell lennie*, mert a magyar tárgyu operetteknek Debrecenben gyakran döntőbb sikere van, mint Budapesten. Ez alkalommal fog bemutatkozni a közönségnek *Indra Margit*. A darab nagyszerü kiállitásban kerül szinre *Szántó Jenőnek* a rendezésében, ugy hogy minden kellék megvan arra, hogy a péntek esti előadás egy hatalmas siker jegyében folyon le.

Ma este a „VŐLEGÉNYEM A GAZEMBER" megy utoljára *Hadnagy Máriával* és *Jatzkó Ciával* a főszerepekben.

Szombat este a 11. gyalogezred tiszteletére minden idők legnagyobb irredenta drámája a *„TÜZEK AZ ÉJSZAKÁBAN"* kerül szinre *Kardoss Géza* felléptével.

Siessen jegyét biztositani erre az előadásra, amelyen a kiszivárgott hirek szerint valószinüleg meg fog jelenni az uj miniszterelnök és honvédelmi miniszter, Gömbös Gyula Őnagyméltósága is

VIG-SZINHÁZ: 7 és 9 órakor.	**CSÓKATTASÉ** hangos operett, énekkel, zenével. — Egger Márta és Max Hansen főszerepiésével.
APOLLÓ 7 és 9 ór.	**EMDEN** a hősök hajója, hangos dráma. Renée Stobrawa és Verner Fütterrel a főszerepekben

KÖZGAZDASÁG

Terménytőzsde

A készáruvásáron a tiszavidéki buza ára változatlan volt, a többi 10 fillérrel drágább. Ugyanennyivel emelkedett a rozs és a korpa ára is. A rozs liszt árát pedig 50 fillérrel leszállitották.

Határidőüzlet. Buza: okt. 12.90—94, Rozs: okt. 8.04—06. Tengeri május 9.16—18.

Készáruüzlet. Buza: tiszai 77 kg 13.70—14.15, 78 kg 13.85—14.30, 79 kg 14.05—14.45, 80 kg 14.10—14.60, ftiszai 77 kg 13.30—13.50, 78 kg 13.45—13.65, 79 kg 13.60—13.80, 80 kg 13.70—13.90

Rozs: pestv. 7.70—7.80, egyéb rozs 7.80—7.90, tak. árpa 9.90—10.10, felv sörárpa 12.00—14.50, egyéb sörárpa 11.00—12.00, zab 10.10—10.40, korpa 7.80—8.00.

—

Az idei termésü mustok irányárai

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara szőlő és borgazdasági bizottsága október 9-én tartott ülésében foglalkozott a mustárak alakulásának kérdésével s ennek során megállapitván azt, hogy az ó-bor készletek országszerte, — de különösen a Tiszántulon, — minimálisak, továbbá, hogy az idei must termés, ha minőségileg igen kiváló is, mennyiségben azonban mélyen alatta marad a normális évek termésének, — az iránt tett előterjesztést a kamara elnökségének, hogy a Tiszántul szőlősgazdáit figyelmeztesse ezen körülményekre s egyben arra is, hogy a más borvidéken kialakult árviszonyok figyelembe vételével, milyen áron alul nem kivánatos a mustok eladása.

A kamara ezen előterjesztése alapján ezuton is közli, hogy a szőlő és borgazdasági bizottság megállapitása szerint a 17 klosterneuburgi foknál nem erősebb musoknak klosterneuburgi fokonként nyolctized fillérnél, 18, 19, 20 klosterneuburgi fokos mustoknak pedig fokonként kilenctized fillérnél olcsóbban eladása nem kivánatos, a mai viszonyok alapján az idei mustok minőségi belértékével arányosan megállapitott, irányáraknál olcsóbban musttermésüket lehetőség szerint ne bocsássák áruba.

A 21 klosterneuburgi foknái erősebb mustok, — miután ezekből már már bor forr ki, a fenti áraknál lényegesebben magasabb áron kell, hogy értékesüljenek.

A mustárak emelkedését, fent felsorolt okokon kivül, jelentékeny mértékben várja a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara szőlő és borgazdasági bizottsága azon körülménytől is, hogy 1933 január 1-évél a borfogyasztási adó 50 százalékkal mérsékeltetik.

—

Debreceni terméay és takarmány piaci árak:

Buza 65—76 faj suly 1150—1200 és a boletta, rozs 600—650 és a boletta, árpa 900—920, zab 850—900, tengeri ó 1250—1300, tengeri uj szemes 650—700, tengeri csöves 480—520, lucerna 530—700, széna 450—500, lóhere 600, szalma 180—250, takarmány répa 140—160, fehér tök 180—200, burgonya 300—800.

Kiadó
Csapó-utca 10. sz.
alatt egy
üzlethelyiség
(volt hentesüzlet)
november elsejétől.
Értekezni a háztulajdonossal az udvari lakásban.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szóig hétköznap 50 fillér vasárnap 70 fillér és egyszerre két reggeli lapban Debreczeni Ujságban és a Debreceni Független Ujságban jelenik meg.

Levelezés, üzleti hirdetés és minden vastagabb betűvel szedett hirdetés ára kétszeres. Apróhirdetést csak a dij előzetes lefizetése mellett közlünk. Apróhirdetés vidékről postabélyegben is beküldhető. Hirdetési ügyekben felvilágositást a 21—41. telefonon ad a Kiadóhivatal.

Levelezés

Megismerkedne
fiatal és csinos keresztény uriasszonnyal — vagy leánnyal feltétlen uriember. Cim a kiadóban. 5705

Állást kereső férfiak

Középkoru
magános ember fejős tehenésznek vagy kondásnak ajánlkozik. Mikepércs 365. — Kovács István gulyás. 859

Raktárnoki
állást 200 P kaucióval vállalok. Értekezni — Nyil utca 138. 863

Betöltendő állás férfiaknak

Szabadmajoros
felvételtik Diószegi uti tanyámra, azonnali beköltözéssel. Jelentkezés Zöldfa u. 1. Molnárnál. 5737

Képes hetilap
terjesztésére agilis urakat és hölgyeket magas jutalék részesedéssel felvesz kiadóhivatalunk Kossuth utca 3. 5698

Fiatal
hentessegédet keresek, Nyugati u. 6. 802

Butorozott szoba

Különbejáratu
szoba butorral vagy — anélkül ellátással is kiadó. Ref. püspöki palota I., 38. 5727

Butorozott
szoba kiadó. Thaly Kálmán utca 3. sz. 3728

Különbejáratu
kényelmes, tiszta butorozott szoba azonnal kiadó. Kossuth 60., keresztépület. 5747

Szépen
butorozott utcai szoba kiadó. Bethlen 45. sz. 5749

Butorozott
szoba, fürdőszobával, esetleg ellátással kiadó. Simonffy u. 32., I. 867

Kiadó lakás

Udvari
két szoba, konyha, kamara, teljesen rendbe hozva, frissen festve, azonnal kiadó. Csokonai 44. 4797

Füvészkert u. 18.
számu háznál 2 szoba, előszoba, fürdőszoba s mellékhelyiségekből álló lakás november 15-re kiadó. Értekezni a kollégiumi jegyzői hivatalban. 5742

Kiadó
nov. 1-re — 2 szoba, konyha, mellékhelyiségekkel, Mester u. 21. szám. 5743

Kiadó
modern 4 szobás, parkettás, halos lakás november 1. Csapó 59. 5744

Kiadó
irodának, rendelőnek, szalonnak, külön kis előszobából nyiló két szoba, Batthyány u. 5. 5745

Egy
szoba, konyha előszoba, kamara kiadó — azonnal. Lorántffy u. 24. 5730

Kettő szoba,
előszoba, konyha november elsejére kiadó. Gyár utca 8. 861

Két szoba,
konyha, kamarás lakás november 1-re kiadó, Irinyi u. 7. — Uj csendőr palotánál. 860

Háromszobás
utcai lakás központi fütéssel a Bikabérházban novemberre kiadó 5717

Pince
szoba, konyhás lakás kiadó azonnalra. Cegléd u. 14. 5508

Kétszobás
garzon lakás vagy irodának és üzletnek kiadó. Csapó utca 10 sz. alatt. Tárgyalni az udvarban. 5719

Kiadó
4 szobás udvari lakás szép udvarban, gáz és villany bevezetéssel. — Rákóczi 8. 5545

2 szoba,
előszoba, konyha, kamarából álló lakás november 1-re kiadó. — Cegléd u. 14. 5509

2 szoba,
előszobás szép garzon lakás, szinházra nézö balkonnal. Kossuth u. 8. 5660

Kiadó
egy szoba, konyhás lakás, fásszinnel. Miklós utca 41. S. I.

Kiadó
3 szobás, kényelmes uri lakás. Péterfia u. 46. 5611

Négyszobás
utcai lakás, teljes komforttal azonnal kiadó. Értekezni az Alföldi Takarékpénztárban. 4449

Különbejáratu
ujonnan festett utcai szoba, konyha, speiz, virágos udvarban október 15-re vagy november 1-re kiadó. — Apaffi utca 20. 5324

Modern
4 szobás, hallos lakás teljes komforttal, II. emeleten azonnal kiadó Értekezni: Debreceni Első Takarékpénztárnál. 4598

Ajánlat

Must
mézédes, megrendelhető, csemege szőlő még kapható. Zöldfa u 1. Molnárnál. 5736

Orlási árat
fizetek aranyért, zálogcéduláért. Feldheim ékszerész, Piac 75. 112

Téli
fa és szénszükségletét mielőtt másutt szerezné be, kérjen saját érdekében előbb ajánlatot. Prohászka és Társától, Bethlen 44. Telefon 11—61. 5319

Értesitem
a n. b. vendégeimet, hogy Rózsika a strand fürdőből Kossuth utcai főüzletembe bejött. Vasondolálást, vizondolálást 80 fillért végzünk. — Tisztelettel: Rencz Antal fodrász. 5714

3.20 P
prima borsodi szén és apritott tüzifa, 2.80 hasábos. Guttmannál, Salétrom u. 3. Telefon 31—90. 1132

Teljes ellátás

Keresek
központban uri családnál lakást, teljes ellátással. Ajánlatokat tizenötödikéig „Banktisztviselő" jeligére kiadóba kérek. 5739

Oktatás

Németszakos,
németül tökéletesen beszélő egyetemi hallgatónőt keresek délutánra két polgárista leányom mellé. Jelentkezni 11—1 óra, délelőtt, Miklós u. 6. 5738

Francia
középiskolákra képesitett tanár franciát, németet tanit. Battyhányi 7. 5542

Kereslet

Biztos
megélhetéshez kettőezer pengővel financirozót keresek. Cim kiadóban. 5741

Tintásüveget
minden nagyságban veszek, Gárdos papiráruház, Püspöki-palota. 857

Használt
tizedes mérleget 500 kgr. sulyig, — kisebb használt ponyvát és egy két kerekü kézi kocsit, vagy targoncát keres megvételre az Alföldi Faértékesitő vállalat. 5748

Használt,
de jó állapotban levő fürdőkádat megvételre keresek. Hüvelyes u. 7. 5712

Szőnyeget
vennék nagyobbat jó állapotban levőt. Cim a kiadóban. 5701

Társ
tüzifa és szén üzlethez ötszáz pengő befektetéssel közreműködő, — dolgozó társ kerestetik. „Jó jövedelem" jeligére.

Lakás és szoba kereslet

Butorozatlan
különbejáratu szobát, esetleg előszobával keresek. Kossuth, Szentanna részen. Ajánlatot kiadóba kérek. 5746

Üres szobát
központon, esetleg butorozva keresek, olcsó ármegjelöléssel kérem a kiadóba leadni. 5643

Egy
kis szoba, konyha a piac közelében kerestetik nov. 1-re. Cimet a kiadóhivatalba kérek. 5618

Én leszek az elnök

(Délamerikai idill.)
Irta:
Péchy-Horváth Rezső

(21)

Kerek, szép arcán szabályosan domborodott a halványan sötétedő két pufókgömböcske, parázs fekete szemei vérpezsegtetően simogattak a hosszu, sötét szempillák alól. Pici szája két oldalán pajkoskodó mosolygás bujósdija lappangott, de ha nevetett, a legszebb, a legcsengőbb, legtisztább ezüstcsengetyü zenéjére fogadkozott volna az ember, nem női kacagásra. Haja, mint a leeresztett hollószárny, meleg fénnyel pihent a keskeny homlokon.

A leány egész este le nem vette rólam a szemeit. Mosolyos derüvel a bársonyos fényü, ördögi szemeinek szegletében, szerelmes pillantásokkal kapcsolta bele a tekintetét az én szemeimbe. Valahányszor a szemeimbe kapott ez a delejes hatalom, eleven fényszóró, a testemen villamos ütések bizsergése sziporkázott keresztül és a füleim zugni, sustorogni kezdtek.

Egyszerre csak vége volt a vacsorának és már a szép creol-lány ismeretségén gondolkoztam, amikor ő mellém furakodott és bájos ujjával, egyszerüen karonfogott. Mennyi keresetlen bái, finom grácia és megkapó kellem volt minden mozdulatában!

— Te rossz Ernesto, egész este hozzám se jöttél? Sőt egész nap még csak meg sem kerested a te Dorilládat?

Hebegve mentegetőztem, mert hát nőkkel szemben csak hivatásos hazug tud dülőre jutni. Az olyan szegény, akaratlanul szoritóba került legényen, mint amilyen én voltam, hamar kiviritanak az ügyetlen füllentések.

Végighaladtunk a termen és Dorilla boldogan könyvelte el a javára a kész szerencsekivánat készpénzeként vehető boldog mosolyokat és hajlongásokat.

Egy helyütt Puente ur, a szerencsés apa sugárzó boldogságával állta el az utunkat és megveregette a hölgy arcát:

— Elzártam elöled, Dorillám — mondotta — a generálist, mert pihennie kellett... a ma esti munkához erőt gyüjtenie...

És jelentőségteljesen hunyorgatva, oldalgott tovább a kis emberke, a diszkrét apa köteles előzékenységével. Ebből rájöttem arra, hogy Dorilla a Puente ur leánya. *Dorilla de la Puente* — ez egészen pompásan hangzik.

A tornácra vezetett ki Dorilla és egy árnyas, sürü növénycsoportozat rejtekében levő pamlag-kosárba telepedett.

Kezdett határtalan jókedvem kerekedni.

Milyen beláthatatlan perspektivák nyilnak számomra a messzi láthatáron, hogy senki sem ismert fel, még a szerető nő szemei sem huzódtak össze gyanura egyetlen pillanatig se!

Csak az a gólyalábu don Semaphoro ne volna!

A következő pillanatban már vakmerően és könnyelmüen utasitottam ki agyamból ezt a borus gondolatot.

Hát ha a legilletékesebb és legcsalhatatlanabb fórum is felült a különös hasonlatosságnak, akkor ijedezzem egy őszülő haju, bizonytalan látásu öregur felfedezésétől?

És a holttest? Arra még csak nem is gondoltam...

Forró kar fonódott a nyakam köré és hirtelen minden kellemetlen találgatás kipárolgott a fejemből.

(Folytatjuk.)

Üzlet, mühely, raktár

Tisza-palotában
Rózsa utcai volt hentes bolt és egy emeleti irodahelység kiadó. 5733

Kiadó
egy üzlethelyiség, Ferenc József ut 16. Alföldi-palota. 4450

Kossuth-utcai
üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni: Debreceni Első Takarékpénztárnál. 3024

Kapualatti
elárusitó fülke Csapó utca 10. szám alatt kiadó. Értekezni az udvarban. 5718

Bolthelyiség
kiadó, kitünő helyen. Csapó utca 10. szám. 5710

Birtok bérlet

Debrecenhez
közel 300 m. hold bérlet kedvező feltételekkel átadó. — Értekezni délutánonként dr Nagy ügyvédnél, Szentanna 10—12. lehet. 5743

Gazdasági eszközök

Traktort
lehetőleg Cormickot — megvételre keresünk. Ajánlatokat kiadóhivatalba „Készpénzért" jeligére. 858

Butorok

Elköltözés
végett mindenféle butorok, függönyök, — Wertheim szekrény, képek, előszobafal, — disztárgyak olcsón eladók. Piac 49., I. em. 849

Eladó állatok

Fajgalamb,
tulszaporodás és helyszüke miatt eladó. — Apaffi-utca 20. 1406-a

Simultánozott
süldő 43 drb. 40 kilósok eladók. Fábry. — Konyársósor. 5711

Eladó ház

Eladó
adómentes uj ház előnyös feltételek mellett. Jósika u. 7. 5248

Eladó
ház többrenbeli lakással. Mikes Kelemen u. 5. Érdeklődni a helyszinen, vagy Dienes ingatlan iroda. 2930

Hangszer

Zongora
8 pengőért bérbeadó, — Széchenyi utca 15. 865

Rövid
zongorát keresek megvételre. Értekezni Kossuth 32. I. emelet.

Eladó föld

ELADÓ
600 négyszögöl házhely esetleg 2 részben is. Rigó-u. 33 sz. (Homokkert), szőlővel és gyümölcsfákkal beültetve. Értekezni Ispotály-u. utca 13. 3246

Simonyi uton
és Homokkertben házhelyek eladók. Dr Kováts és dr Papp ügyvédi irodájában, Batthyány 14. 3372

Eladó ingóság

Kiállitásra
készült diszes réz és majolikás asztaltüzhely 800 pengőért eladó. — Bercsényi utca 83. 537

Eladó
3 méteres keményfa tetejü puid, üzleti iróasztal. Miklós utca 21.

Boroshordók
eladók 400—450 literig Boldogfalva utca 18. 5721

Eladó
Minimax két töltéssel Arany János u. 47. 5583

Egy
világos őszi női kabát és több női szövetruha eladók. Megtekinthetők 3—4-ig az udvarban. Csapó utca 10. sz. 5570

Különféle

Ebédlőkredenc
és asztal, mángorló, ezenkivül — különféle használt butorok. Rákóczi u. 52. sz. alatt eladók.

Eladók
vaskályhák, gázkályhas kopirprés, iroda óra, — gramofon stb. Arany János utca 47. 5582

Elveszett
a Békéssy Béla utcán vasárnap délut 1 fekete keretes szemüveg tokkal. A tokban 50 P volt. Tekintve, hogy a megtalálót látták, amikor felvette, kérem illő jutalom ellenében Tasnádi Kovács Rádió laboratóriumába, Piac u. 42. sz., Pannónia udvar beszolgáltatni. 5731

Elveszett
hétfőn délben a Nagyerdőtől Kossuth utcán át a temetőig egy kötött női redikül, benne pénzárca, kulcs és zseb kendő. Becsületes megtaláló adja be a Debreceni Ujság kiadóhivatalába, illő jutalomban részesül. 5791

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában.
Felelős kiadó:
dr. PAJOR GYÖZÖ
igazgató.
FRISS SÁNDOR,
müvezető.